

PAREL VAN HASPENGOUW
STAD BORGLOON

ADVIESORGAAN CULTUUR BORGLOON Deelraad Erfgoedraad

Aan het College van Burgemeester en
Schepenen van en te Borgloon
P/a Kanunnikenhuis – Speelhof 10

3840 BORGLOON

Ons kenmerk: RR/2013/11/13
Datum: 28 november 2013
Vragen naar: Renaat Roekaers
☎ 012/673 600

Advies vanwege de ERFGOEDRAAD, Deelraad van het Adviesorgaan voor Cultuur van Borgloon, aangaande het verstrekken van advies met betrekking tot de Meerjarenplanning van de stad Borgloon voor de planningsperiode 2014-2019.

Geachte heer Burgemeester
Geachte Schepenen

Gelet op de verplichting tot inspraak en participatie, vastgelegd in art. 6, 4° van het Planlastendecreet van 15 juli 2011.

Gelet op verplichting tot inspraak en participatie, vastgelegd in art. 52 van het decreet betreffende het Lokaal Cultuurbeleid van 6 juli 2012:

“Met het oog op de voorbereiding en de evaluatie van het cultuurbeleid, organiseert de gemeente inspraak en participatie met alle lokale belanghebbenden. Ze toont aan dat ze de lokale belanghebbenden heeft betrokken bij de opmaak van de strategische meerjarenplanning.”

Gelet op de presentatie en bespreking van het ontwerp van Meerjarenplan van de stad Borgloon voor de planningsperiode 2014-2019 tijdens de gezamenlijke bijeenkomst van adviesraden op 11 september 2013.

Gelet op de presentatie van het Meerjarenplan 2014-2019 en het budget 2014 van de stad Borgloon voor de planningsperiode 2014-2019 tijdens de erfgoedraad van 13 november 2013.

BESLUIT:

De Erfgoedraad heeft in vergadering van 13/11/2013 kennis genomen van de Meerjarenplanning van de stad Borgloon. Alle aanwezige leden hebben een exemplaar van de Meerjarenplanning 2014-2019 gekregen.

De erfgoedraad verleent gunstig advies met betrekking tot de meerjarenplanning 2014-2019, maar heeft een aantal opmerkingen. Deze opmerkingen worden genotuleerd in het verslag van de erfgoedraad.

Met de meeste hoogachting,

Namens de Erfgoedraad

de voorzitter
Paul Lambrechts

Advies Erfgoedraad over de Beleidsstructuur en de Beheers- en Beleidscyclus

Borgloon, 28 november 2013

Geacht College,

U heeft de Erfgoedraad om advies gevraagd op de concept - beleidstructuur en de beschrijving van de strategische doelstellingen. Hierbij ontvangt u het advies. De erfgoedraad kijkt uit naar uw reactie en naar de wijze waarop deze adviezen in de definitieve beheers- en beleidscyclus hun weerslag zullen vinden.

1. Inleiding

Het advies in het kader van de vaststelling van de beleidsdoelstellingen kan niet zonder een band van vertrouwen tussen college enerzijds, en adviesorgaan anderzijds. De erfgoedraad waardeert de transparantie van de stukken, inclusief de meer gedetailleerde doelstellingen op het vlak van cultuur en erfgoed en inclusief het inzicht in de structurele budgetten, voorzien op de begroting.

Onderdeel van dit vertrouwen is ook de ernst waarmee de adviezen worden meegenomen in de verdere beleidsontwikkeling van Borgloon. En op dat vlak spreekt de erfgoedraad haar zorg uit, zorg die verder gaat dan louter de erfgoedmateries zelf: het in stelling brengen van de betrokken burgers via adviesraden en via publieke inspraakmomenten schept verwachtingen en verplichtingen. Verplichting aan onze zijde om zo professioneel mogelijk advies te leveren. Maar ook de verwachting dat dit soort adviezen meer zijn dan een protocollaire oefening – wegens verplicht in de decreten – die na ontvangst in een lade verdwijnen en voer worden voor historici in een later stadium.

Daarom leveren wij een advies aan mét de kanttekening dat, ondanks het ontbreken van een bindende status, de verwerking van zinvolle adviezen een verrijking hoort te vormen voor de visie van het stadsbestuur op onze mooie stad. Stad die het bovenal van haar rijk erfgoedkapitaal (in stad én landschap) zal moeten hebben om een duurzame toekomst op te bouwen waarin burgers en ondernemers de ruimte krijgen om met respect aan de stad te bouwen.

2. De strategische doelen verdienen aanscherping op het vlak van erfgoedzorg

Formats zijn dwingend, maar maken ook duidelijk wat er niet of onvoldoende scherp in opgenomen is. De doelstelling 002: Omgeving – een aangename stad om in te leven, te wonen en te werken moet scherper, vollediger en doelgerichter geformuleerd worden.

002.003 (ontplooiing Loons patrimonium): hier ontbreekt naast inventarisatie en verkoop van patrimonium het in goede staat houden van het Loons patrimonium en dan in het bijzonder het beschermd patrimonium in het bezit van de stad zelf. De Stroopfabriek is zelfs niet als actie opgenomen in deze doelstelling. Wij adviseren het College dit hier wel te doen, onder een extra doelstelling 'in goede staat houden van het Loons industrieel erfgoedpatrimonium'.

Toekomstige ontwikkeling en restauratie kan immers niet zonder de huidige staat te bewaken en te interveniëren waar nodig. Dit betekent ook dat aan deze doelstelling budget gekoppeld zou moeten worden. Binnen het AGB moet het mogelijk zijn om structureel een realistisch bedrag te reserveren

en in te zetten voor regulier onderhoud aan de Stroopfabriek, in afwachting van toekomstige doorontwikkeling. Het spreekt verder voor zich dat het niet meer formuleren van de ambitie om voor de restauratie van de Stroopfabriek te streven naar een *bovenlokaal of - regionaal* gedragen uitvoeringsplan, geen goed signaal is voor potentiële *stakeholders* om te participeren in dit project. Wij adviseren het college daarom om dit wel te doen en ook expliciet op te nemen in de doelen.

002.006 (begraafplaatsenbeheer): ook hier ontbreekt onder de actie opmaak verfraaiingsplannen de aandacht voor de cultuurhistorische en landschappelijke waarde van dit funerair erfgoed. De recente ontwikkelingen rond de dodenhuisjes bewijzen de noodzaak van een visierrijke aanpak. Wij adviseren het college bij verfraaiingsplannen de cultuurhistorie, de beschermde status en de landschappelijke waarde van bepaalde begraafplaatsen en hun onderdelen expliciet te beschrijven als aandachtspunt.

004.001.003: Hier stellen wij voor de doelstelling anders te formuleren.

- De Lonenaar leert zijn eigen erfgoed en dat van de streek kennen, herkennen en waarderen en wordt in positie gebracht het samen met de stad in te zetten ter stimulering van de sociale cohesie.

Hiermee wordt de doelstelling actief geformuleerd, niet langer louter vóór, maar ook door de Lonenaar.

Verder missen wij hier de uitvoering van het masterplan rond de valorisatie van de grafelijke geschiedenis van Borgloon via de LSM-onderzoeksmiddelen (Open Oproep via Vlaamse Bouwmeester). Een uitgelezen kans om *integraal* te bekijken hoe ons rijke erfgoed kan ingezet worden voor zowel de sociale cohesie, de toeristische aantrekkelijkheid als de economische weerbaarheid van de stad. Wij adviseren het college dan ook dit op te nemen bij de acties.

3. De stroopfabriek als blinde vlek.

Opvallende afwezigheid in de beleidsplannen en dus in de ambities is de Stroopfabriek zelf. Zelfs bij doelstelling 004.009, uitbouwen van Borgloon als een dynamisch fruitbelevingscentrum, wordt compleet voorbijgegaan aan de kansen die de huidige, dan wel de toekomstige invulling van de Stroopfabriek bieden om deze doelstelling 'waar' te maken. Het is nu reeds het brandpunt of kloppend hart op dat vlak en kan, indien de alternatieve invullingen gestalte krijgen, die rol ten volle gaan spelen, ongeacht het niveau en de fasering van de restauratie. Wij adviseren derhalve het college om hier - net zoals bij de zorg om het patrimonium - de Stroopfabriek en de uitbouw van een inhoudelijk relevante programmering expliciet als actiepunt op te nemen.

4. Reikwijdte budgetten cultuur en erfgoed.

Het budget voor erfgoedacties is behouden gebleven en dat wordt door de erfgoedraad gewaardeerd. Toch ook hier een waarschuwing: uit dit budget zowel de Erfgoeddag als de Open Monumentendag organiseren is onrealistisch. De Erfgoedraad zelf kiest telkens voor het goed organiseren van één van deze activiteiten en zal dekking van de kosten inbrengen binnen dit budget.

5. 004.009.005. 1000 Jaar Borgloon:

Voor deze doelstelling ontbreekt de inhoudelijke én financiële koppeling met de hoger genoemde kans: het project en de onderzoeksmiddelen van de LSM en de Open Oproep. Wij adviseren het college om de lat hoger te leggen en gebruik makend van deze middelen het kennisnetwerk rond 1000 jaar Borgloon te openen naar de professionele spelers (archieven, universiteit, Erfgoedcel, Hogeschoolopleidingen toerisme en marketing, toerisme Limburg, etc.). Om vervolgens van hieruit tot wezenlijke acties te komen die ook een duurzame bijdrage leveren aan de hedendaagse beleving van het erfgoed als identiteitsdrager en motor voor sociale en economische initiatieven van de Lonenaar zelf. Dus: Masterplan en 1000 jaar Borgloon kunnen niet los van elkaar gezien worden.

Besluit:

De Erfgoedraad adviseert het College om juist in financieel moeilijke tijden de ambitie niet op te bergen, maar te delen met *stakeholders*, andere overheden en burgers die de impact van de beoogde acties kunnen vermenigvuldigen. Dat vergt het betrouwbaar oppakken van de eigen rol en verantwoordelijkheid (met name ten aanzien van het erfgoed in gemeentelijk bezit!) alsook de bereidheid om samenwerking met die partijen op te zoeken en uit te werken. De erfgoedraad is bereid hierin een stimulerende en verbindende rol te spelen, maar kan dat niet zonder helder geformuleerde en gedragen ambities vanwege het stadsbestuur.

Uitkijkend naar uw reactie verblijf ik, namens de Erfgoedraad Borgloon,

Met vriendelijke groet,

Paul Lambrechts

Voorzitter

